

Protokoll fra møte i KISP 3. desember 2020

Digitalt møte, VMR

Tilstede fra KISP:

Leif Tore Michelsen (leder), Kristine Hofseth Hovland, Bjørg Sandkjær, Jorunn Jernsletten, Mari Johansen Aune, Johan Hindahl, Ragnhild Mestad, Gina Lende, Raag Rolfsen (KISP 24/20), Tom Sverre Tomren (KISP 24/20)

Forfall:

Arne Sæverås, Inger Anne Marie Pulk, Per Anders Sandgren (observatør)

Tilstede fra sekretariatet:

Anders Jordet, Berit Hagen Agøy (KISP 26/20), Guro Almås (ref.)

KISP 22/20: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

KISP 23/20: Godkjenning av protokoll fra KISP 17. september 2020

Protokollen ble godkjent.

KISP 24/20: European Green Deal (diskusjons sak)

Saksordfører: Bjørg Sandkjær

Jon Birger Skjærseth, Fridtjof Nansens Institutt, og Kees Nieuwerth, leder av Working group on economic and ecological justice and sustainable future i Kommisjonen av europeiske kirker (KEK), innledet til samtale. Begge presentasjonene er vedlagt protokollen.

Momenter fra spørsmålsrunde / samtale i KISP:

- KEK har tradisjon for dialog med de europeiske institusjonene. EUs neste Environment Action Programme (2021-2030) blir et viktig utgangspunkt for dialogen med Kommisjonen på miljøområdet.
- Samer og andre urfolk opplever «grønn kolonialisme». Klimavennlig energi krever store områder, men utbyggingen tar ikke hensyn til naturmangfold. Urfolk er i en fastlåst situasjon hvor vi beskyldes for å være «imot det grønne skiftet».
- Nye rapporter viser at utslipp fra EU er redusert med 25 % fra 1990 til 2020, samtidig som økonomien har vokst med 60 %¹. Viser at strategien om å frikoble vekst fra utslipp er mulig.

---

¹ Se https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/progress_en
Besøkt 7. des. 2020

- Vi trenger også vekst for å finansiere den grønne omstillingen. Finnes det forskningsbaserte scenarier som gjør overgangen mot de-growth økonomisk bærekraftig, ivaretar behovet for jobber osv.?
- Kirkene har muligheten til å stille grunnleggende spørsmål om global solidaritet, inkludert med kommende generasjoner. Vi er en av de aktørene som kan spørre: Hvordan vil livet til en person fra India bli om tre generasjoner?
- India viser dilemmaene. Er det 4. største utslippslandet. Bygger mye ny kullkraft; de har en stor befolkning som trenger strøm. Her er mange dilemma, de kan løses, men det finnes ingen quick-fix.
- Det er ikke mindre etisk å også tenke realistisk. Samarbeide med økonomer som ikke bare hører til på ytterste venstre.
- NMS har kampanje på grådighetsbekjempelse, like viktig som fattigdomsbekjempelse.
- Viktig å være realistisk, men også utfordre hva som er realistisk. Et lengre perspektiv enn 2030 er også viktig, og 3-generasjons-scenariet er relativt dramatisk ifølge de fleste eksperter. Det må vi som kirke ta inn over oss å få til bedre samtale om.

KISP 25/20: Retten til arbeid for lengeværende uten opphold (vedtakssak)

Saksordfører: Leif Tore Michelsen

Kristine Hofseth Hovland presenterte MRUs forslag. Hovedpunkter fra Kristines innledning (se også MRUs notat):

Momenter fra samtalen i KISP:

- Notatet er svært nyttig for arbeidet i MKR/Dnk.
- Det vil også være nyttig for samarbeidspartnere å se notatet, f.eks. IMI-kirken og andre kirkesamfunn.
- Det ble foreslått å dele notatet med Arne Viste og Tor B. Jørgensen og invitere de tilbake til KISP for et kort møte.
- Arne Vistes anke er avvist i høyesterett, neste steg er om han tar saken til Den europeiske menneskerettighetsdomstol, som han har varslet.
- Bemanningsselskapet Plog er konkurs og avvirket; det betyr også mindre muligheter for arbeid for lengeværende.
- Retten til helse er et beslektet tema som også er relevant å se på. Lengeværende har rettigheter på papiret som de ikke får realisert godt nok. Vi bør vurdere en allianse med Bymisjonen og Røde Kors, som driver Helsesenteret for papirløse.
- Mennesker i Limbo har godt fotfeste blant menneskene dette gjelder, og har vært gode til å bygge nettverk. Lurt å fortsette kontakten med dem.

Vedtak:

- KISP takker MRU for godt arbeid med notatet *Retten til arbeid for lengeværende uten opphold*.
- Notatet oversendes til MKR.
- KISP utfordrer MKR, det nye KISP og det nye MRU til å ta dette notatet i bruk, og fortsette arbeidet sammen med Kirkerådet og Bispemøtet for at rettighetene til lengeværende uten opphold beskyttes. MKR bør også fortsette å styrke allianser med andre, som Norges Kristne Råd, andre kirkesamfunn, Mennesker i Limbo og Kirkens Bymisjon.

KISP 27/20: Norge i Sikkerhetsrådet (vedtakssak)

Ragnhild presenterte et foreløpig notat fra arbeidsgruppen, med forslag til innspill til Norges arbeid i Sikkerhetsrådet. Gruppen vil be om et møte med UD, og vurderer i tillegg å skrive en kronikk/avisinnlegg fra MKR/Dnk om dette.

Hovedmomenter i notatet:

Overordnede innspill:

- Fremme et utvidet fredsbegrep, der rettferdig fordeling, inkluderende lokalsamfunn og vern om klima og miljø er avgjørende forutsetninger for sikkerhet. Vi vil gjerne bidra med å knytte kontakt mellom kirkelige representanter i konflikt-områder og norsk UD/FN-delegasjonen der det er interesse for dette.
- Fredsprosesser må involvere befolkningen, og kvinner og ungdom må inkluderes på alle nivå. Sivilsamfunn må være aktive bidragsyttere.
- Norge bør jobbe systematisk for at sivilsamfunnet, inkludert ulike religiøse aktører, får større mulighet til innflytelse på Sikkerhetsrådets arbeid
- Bærekraftig utvikling og vern av klima og natur er sentrale sikkerhetsspørsmål både på lokalt, nasjonalt og globalt nivå.
- Beskyttelse av rettigheter, humanitærretten og menneskerettigheter, inkludert tros- og livssynsfrihet er viktig.

Innspill på landsituasjoner: Mali, Etiopia, Kamerun og Syria. Vurderer å ta inn flere land (se notatet).

Momenter fra samtalen i KISP:

- Spennende at Norge ønsker at klima skal tydeligere inn på Sikkerhetsrådets dagsorden. Se etter konkrete landsituasjoner hvor vi ser at klima og miljø er i spill og påvirker fred og sikkerhet.
- Kan den norske interessen for Sahel være veien inn til engasjement for Nord-Kamerun?
- Grunnleggende problem i Sahel er konflikt mellom fastboende og kvegbønder. Forsterkes av klimaendringer.
- Kun plass til ett narrativ, man kaller det et miljøproblem, tar ikke inn de andre narrative. Miljø er definitivt en del av konfliktbildet; og kanskje er det nødvendig av og til å forenkle..
- Gina sjekker videre om det finnes noen mulighet for å få Nigeria på Sikkerhetsrådets dagsorden.
- Dersom vi skal ha med organisasjonenes arbeid i skriftlig (og muntlig) innspill til UD, må vi ta inn en større bredde.

Vedtak:

KISP ber arbeidsgruppen jobbe videre med innspillene til UD ut fra notatet og de innspillene som ble gitt i møtet.

KISP 26/20: Revidering av MKRs strategi for rettferdig fred i Palestina og Israel

Internasjonal direktør Berit Hagen Agøy innledet til samtale.

Innspill fra KISP til tema og problemstillinger som må vurderes i ny strategi:

- Hvilke muligheter åpner seg med ny administrasjon i USA?
- Vurdere om Bibelselskapet og SAT 7 kan være aktuelle å samarbeide mer med
- Se på finansiering av terror
- Startpunktet vårt bør være hvordan vi kan utfordre myndighetene til å agere i forhold til de retningslinjene som allerede er der (boikott og deinvestering fra okkupasjon/bosettinger). Debattene i de norske kommunene og Etikkrådets anbefalinger om deinvesteringer styrker dette standpunktet
- Viktig at Dnk og andre store aktører støtter at BDS er et legitimt ikke-voldelig virkemiddel, selv om man ikke nødvendigvis støtter standpunktene selv.
- EAPPI-programmet, som Augusta Victoria og KNs arbeid, er avhengig av samarbeid med israelske myndigheter
- Vi bør formidle våre forventninger til opposisjonspartiene i Norge (som snart kan komme i posisjon), se på partiprogrammene
- God balanse i nåværende strategi

Vedtak:

KISP ber om at innspillene som kom frem i møtet, tas inn i arbeidet med revidering av strategien.

KISP 28/20: Orienteringssaker

Leif Tore og Guro orienterte fra MKRs møte 23.-24. november:

- MKR vedtok nye mandater for KISP, MRU og TN, og valgte nye utvalg. Ragnhild Mestad ble valgt som ny KISP-leder. MRU er fra nå et likestilt utvalg med TN og KISP.
- MKR behandlet *KM-saken Mer himmel på en truet jord*. Rådet etterlyste mer teologi i dokumentet. Leif Tore etterlyste videre det interreligiøse aspektet.
- Leif Tore anbefaler at KISP-leder fortsetter å følge MKR-møtene, det er nyttig for både KISP og MKR. Ragnhild vil følge opp og også prioritere MKR-møtene.